7/472

T.C.
DEVLET BAKANLIĞI VE
BAŞBAKAN YARDIMCILIĞI

SAYI :B.02.0.001/ 01-1558
KONU : 7/472-1552 esas sayılı yazılı soru önergesi

03 /06/2003

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ : a) 02.05.2003 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.00.02-7/472-1552/6428 sayılı yazınız.
b) Başbakanlığın 06.05.2003 tarih ve B.02.0.KKG.0.12/106-140/1985 sayılı yazısı.
b) Başbakanlığın 27.05.2003 tarih ve B.02.0.KKG.0.12/106-140/2330 sayılı yazısı.

Ardahan Milletvekili Sayın Ensar ÖĞÜT tarafından Sayın Başbakanımıza tevcih edilen ve Sayın Başbakan tarafından da koordinatörlüğümde cevaplandırılması tensip olunan 7/472-1552/6428 esas sayılı yazılı soru önergesine ilişkin Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu Başkanlığı'nın 23.05.2003 tarih ve 6300-6042 sayılı cevabi yazısı ilişiktedir.

Bilgilerinize arz ederim.

Doç.Dr.Abdüllatif ŞENER
Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı

EKLER :
EK-1: BDDK Başkanlığı'nın 23.05.2003 tarih ve 6300-6042 sayılı yazısı (3 sayfa)

DAĞITIM :
Gereği :
TBMM Başkanlığına

Bilgi :
Başbakanlığa

7/472

BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU
(Değerlendirme ve Uygulama Dairesi)

SAYI : BDDK.DEG/ 6300-6042 — 2 MAYIS 2003
KONU : Soru önergesi hk.

DEVLET BAKANLIĞI VE BAŞBAKAN YARDIMCILIĞINA
(Doç. Dr. Abdüllatif ŞENER)

İlgi : 09.05.2003 tarih ve B.02.0.001 (06) 1755 sayılı evrak akış formu ekinde Kurumumuza intikal eden, Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğünün Devlet Bakanlığı ve Başbakan Yardımcılığını muhatap 06.05.2003 tarih ve 106-140/1985 sayılı yazısı.

İlgide kayıtlı yazı konusu, CHP Ardahan Milletvekili Ensar Öğüt'ün Sayın Başbakanımız tarafından yazılı olarak cevaplandırılması istemiyle Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunduğu 7/472-1552 sayılı soru önergesinde yer alan ve Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu ile Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunu ilgilendiren hususlara ilişkin açıklamalar madde başlıkları itibarıyla aşağıda yer almaktadır.

(1)- Yönetim ve denetimi Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna (TMSF) devredilen bankaların devir zararları 17,3 milyar USD olup, bu tutarın 11 milyar USD'lik kısmı hakim ortaklarının kendi bankalarından ve diğer TMSF bankalarından kullandıkları kaynaklar nedeniyle oluşan zarar rakamıdır. Finansal yeniden yapılandırma kapsamında; TMSF bünyesine alınan bankaların mali bünyelerinin güçlendirilmesi, yeniden yapılandırılması ve yükümlülüklerinin devri için ihtiyaç duyulan 21,7 milyar USD tutarındaki kaynağın 17 milyar USD'lik kısmı Hazine Müsteşarlığından, 4,7 milyar USD'lik kısmı ise özel sektör kaynağından karşılanmıştır.

TMSF tarafından, hakim ortaklardan olan alacakların tahsili için yürütülen hukuki işlemler çerçevesinde; Bankalar Kanununun 14 üncü maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince bankanın yönetim ve denetimini doğrudan ya da dolaylı olarak, tek başına ya da birlikte elinde bulunduran ortaklardan, banka kaynaklarını emin şekilde çalışmasını tehlikeye düşürecek biçimde kendi lehlerine kullandıkları tespit edilenler hakkında 7 adet iade tazmin davası, 6183 sayılı Kanun kapsamında 73 adet, 6183 sayılı Kanun dışında ise 778 adet dava açılmış, diğer taraftan, hakim ortakların sahip oldukları 58 adet firmanın yönetim ve/veya denetimi devralınmıştır. Muhtelif dönemlerde açılan mali sorumluluk davaları ve/veya zararın tazmini talebi davaları ile yapılan protokoller çerçevesinde 31 Mart 2003 itibariyle banka hakim ortaklarından yapılan tahsilat tutarı 234,9 milyon USD'dir.

TMSF'ye devredilen bankaların hakim sermayedarlarının bankayı uğrattıkları zarar tutarı dikkate alındığında bugüne kadar tahsil edilen tutarlar düşük görünmekle birlikte, Bankalar ile ilgili ceza ve idari davaların ihtisas mahkemelerinde görülmemesi, borçlunun malvarlığının borcuna yetmediği hallerde TMSF'nin alacağının tahsilinin fiilen mümkün bulunmaması, sorunlu varlıkların tahsilat ve satış süreçlerine ilişkin olarak İcra ve İflas mevzuatında yapılması gereken düzenlemelerin henüz yapılmamış olması gibi hususlar

alacakların tahsili aşamasında TMSF'nin tahsil kabiliyetini olumsuz etkileyen nedenler olarak ortaya çıkmaktadır. Buna karşılık, Kurumumuz ve Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu, alacakların tahsili, kamu haklarının korunması ve sorumluların cezalandırılması için yoğun bir hukuk mücadelesi sürdürülmeye devam etmektedir.

(4)- Mali bünyelerinin yükümlülüklerini yerine getiremeyecek ölçüde zayıfladığının ve yönetim ve denetimini doğrudan ya da dolaylı olarak, tek başına veya birlikte elinde bulunduran ortakların, banka kaynaklarını bankanın emin şekilde çalışmasını tehlikeye düşürecek biçimde doğrudan veya dolaylı olarak kendi lehlerine kullanarak bankayı zarara uğrattıklarının tespiti sonucunda, Egebank A.Ş., Sümerbank A.Ş., Yurt Ticaret ve Kredi Bankası A.Ş., Eskişehir Bankası T.A.Ş., Bank Kapital T.A.Ş., Etibank T.A.Ş., İktisat Bankası T.A.Ş., Kentbank A.Ş., EGS Bank A.Ş., Bayındırbank A.Ş., Toprakbank A.Ş. ve Pamukbank A.Ş.'nin temettü hariç ortaklık hakları ile yönetim ve denetimleri muhtelif tarihlerde 4389 sayılı Bankalar Kanununun 14 üncü maddesinin (3) ve (4) numaralı fıkraları uyarınca Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna devredilmiştir. Anılan Kanun hükmüne istinaden TMSF'ye devredilen adı geçen bankaların ortak ve yöneticilerinden, Bankalar yeminli murakıpları tarafından yapılan inceleme ve tespitlere istinaden sorumluluğu tespit edilmiş olan tüm şahıslar hakkında suç duyurusunda bulunulmuştur.

(3,5)- 4389 sayılı Bankalar Kanununun 14 üncü maddesinin (4) numaralı fıkrası uyarınca TMSF'ye devredilen bankaların ortak ve yöneticilerinden, yapılan denetimler sonucunda mevzuata aykırı işlemler nedeniyle sorumlu oldukları tespit edilenler hakkında Kurumumuzca yapılan suç duyurularına istinaden açılan kamu davalarında, Etibank A.Ş. eski Genel Müdürü Zeki Ünal dışında halen cezaevinde bulunan banka ortak ve yöneticisi bulunmamaktadır. Daha önce tutukluluğuna karar verilen sanıklar, yargılamanın devam ettiği mahkemelerce ve/veya başka suçlardan yargılandıkları diğer mahkemelerce Ceza Muhakemeleri Usulü Hakkında Kanunun 104-108 inci maddelerinde belirtilen tahliye için belirtilen şartların oluşması, delillerin toplanması ve savunmalarının alınması gerekçeleriyle serbest bırakılmışlardır.

Ayrıca, Esbank T.A.Ş., Yurtbank A.Ş., Bank Ekspres A.Ş., Etibank A.Ş., Egebank A.Ş., Sümerbank A.Ş., Bank Kapital T.A.Ş., Toprakbank A.Ş., Bayındırbank A.Ş., EGS Bank A.Ş. ve İnterbank A.Ş.'nin eski ortak ve yöneticileri hakkında Bankalar Kanununa muhalefet ve Türk Ceza Kanununun 202-203, 503-504, 508-510 uncu maddelerine dayanılarak açılan kamu davaları halen derdesttir ve söz konusu davalar Kurumumuz tarafından müdahil sıfatıyla takip edilmektedir. Diğer taraftan, bu sanıkların Ceza Muhakemeleri Usulü Hakkında Kanunda belirtilen şartların oluşması nedeniyle tahliye edilmeleri beraat ettikleri anlamına gelmemekte olup, devam eden yargılama süreçleri sonunda yargılandıkları suçlar bakımından mahkemelerce nihai karar verilecektir.

Tutukluluk döneminde ya da tutukluluk halinden sonra banka sahiplerinden tahsilat yapılması, unsurları itibariyle oluşmuş bulunan bir suçu ortadan kaldırmamakta ve bu kişiler hakkında yürütülen davalar devam etmektedir. 4389 sayılı Bankalar Kanununda borcunu ödemeyen banka sahiplerini, borcunu ödeyinceye kadar cezaevinde tutacak şekilde yasal bir düzenleme yer almamaktadır. Bu yönde bir düzenleme yapma yetkisi yüce Meclise ait olmakla birlikte, Anayasanın "Kişi Hürriyeti ve Güvenliği" başlıklı 19 uncu maddesi ile "Suç ve Cezalara İlişkin Esaslar"ın düzenlendiği 38 inci maddesinde yer alan hükümlerin de dikkate alınmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

(6)- TMSF bankalarının vergi öncesi/sonrası kârlarının doğrudan TMSF'ye veya TMSF borcunun ödenmesi amacıyla Hazine Müsteşarlığına aktarımı söz konusu değildir. TMSF'nin, yönetimi ve denetimi kendisine intikal eden bankalardan devraldığı tahsili gecikmiş alacaklar, iştirakler ve gayrimenkullerin çözümlenmesi veya söz konusu bankaların satılması suretiyle elde ettiği gelirlerin, Hazine Müsteşarlığına olan borcun ödenmesinde kullanılması planlanmaktadır. Dolayısıyla, TMSF bankalarının kâr elde etmesi durumunda ortaya çıkan vergi yükümlülükleri eksiksiz olarak yerine getirilmektedir.

Diğer taraftan TMSF, Hazine Müsteşarlığından borçlanmak suretiyle bankalara aktardığı kaynaklardan doğan alacağını en kısa sürede tahsil edebilmek amacıyla, banka hakim ortakları veya bankada riski bulunan gruplarla bir takım protokoller imzalamaktadır. TMSF, diğer gelirlerin yanısıra söz konusu protokoller çerçevesinde yapacağı tahsilatları da borcun tasfiyesi amacıyla Hazine Müsteşarlığından kullanılan kaynakların geri ödemesinde kullanmaktadır. TMSF'nin kamu alacağının tahsilatını hızlandırmak amacıyla protokol imzaladığı firmaların vergi yükümlülüklerinin ilgili vergi mevzuatı çerçevesinde yerine getirilmesi söz konusu firmaların sorumluluğunda bulunmaktadır.

Ayrıca, TMSF'ye devredilmiş olan bankaların sahiplerine, yukarıda ayrıntılı olarak izah edildiği üzere Kurumumuzca müsamaha gösterilmesi söz konusu olmayıp, (2) numaralı maddede yer alan diğer hususlar Kurumumuz görev alanına girmediğinden görüş bildirilmemektedir.

Bilgi edinilmesi arz olunur.

R. Engin AKÇAKOCA
Başkan

Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcılığı	
Tarih	02.06.2003
Sayı	1958